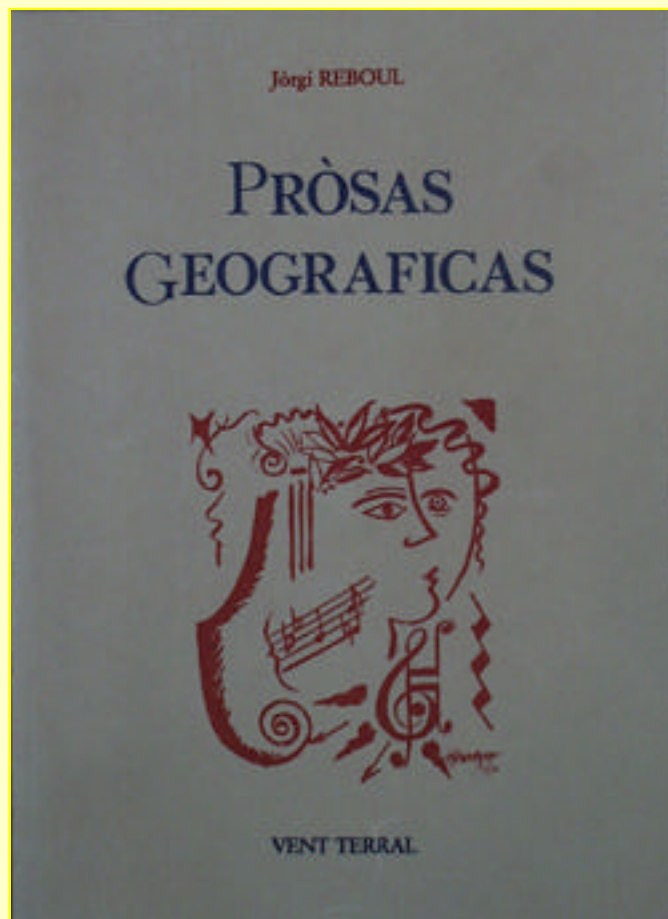

Jòrgi Reboul

**Pròsas
Geograficas**

C.I.E.L. d'Oc

Centre International de l'Écrit en Langue d'Oc

3 Place Joffre, 13130 Berre L'Étang

<http://www.lpl.univ-aix.fr/ciel/>

Jòrgi Reboul

Pròsas
Geograficas

Prefaci de Joan-Maria Petit

VENT TERRAL
1985

Jorgi lo libertari lo cor de sang e d'aur.

Dins una Provença onte los rites de clausura an longtemps justificadas totas las empresas de confiscacion, Reboul es estat un dels sols contemporanèus a marcar lo territori en termes d'endevenidor. Sa mesura e son espèr son los de l'ome levat e coma per totes los eretics sa fe es raïanta e contagiosa.

Preséncia despertada, pesuga de questions e de revelaments, parla pas d'amor, de Tèrra e d'omes qu'en se donant en plen, ambe coratge e testarditge, lèst a pagar lo prètz fort de l'espèr.

Dins lo caminament rocassut de l'escritura e de la pensada troba las acorchas de lo que sap totjorn ont vol arribar. Es pas la pena de rementar aici coma aquo siaguèt fach (de luenh o de prdche) de parentèla amb los surrealistas o Valéry. Tot es clar a la partença coma a l'arribada e fins al joc de l'antifراسي. Aquo vol pas dire que tot sia simple.

Dins tota pojada i a un jutjament critic de l'espaci. Lo de l'escritura de ReLol es eternament conquistat sul silenci o sus l'armast poctic. S'es mostrat plan abans ieu ço que l'obra d'aqueste poëta porta de navèl. Es per natura fonsament novelària. Es mai que mai unenca. Aquelas prôsas alargan lo Terraire Noù dubèrt en 1937. Son aquelas d'un ome a l'escota d'aquel temps multiple e en dialog perpetual amb el. Pèças de circumstància d'unes diran, per una part, Rebol es passat mèstre dins lo genre onte mantuns se son copats las dents. Privilègi de grand poëta de segur!

Recebi despuci un vingtenat d'ans, regularament, de troces anacronics d' aquel "puzzl e", man es crich es 0 estamp ats, es cambi al cor d' una amistat exigenta d'èsser tot plen frairenala.

Dins los passes de Rebol que me o demandava ai tomat faire sos camins tornant escriure en francés ço que siaguèt pensat en oc. Sabi, ara, d'un biais segur qu'una part de nostre onor poctic e occitanista se sona Jordi Rebol.

Joan-Maria Petit.

PREFACI

I a mai de cinquanta ans que Jòrgi Rebol nos apèla a viure “a coar dubèrt” dins son marselhés ruscós e drud. Mai de cinquanta ans que del meteis pas escarra sens bestorns un camin que de Provença mena a sos òmes e a sas femnas, l’agachant dins los uèlhs, lo remandant a la liberacion de totes.

Cercar dins lei reboliments
lo pauc tant pichon siegue
Que s’encapita lo mai
a l’ardent voler
(Anar luenh, Pròsas, 1931)

Lampa ! monta ! monta !
Ti laisses pas calar
emplana-te per viure testarda
(l’aronda, Pròsas, 1977)

Amb aquèlas *Pròsas geògraficas* la cronologia es fin finala segondària pr’amor que lo meteis agach las atraversa amb la meteissa segurança de lo que fa totjorn sens trantalhar l’encambada primièira, del band de la lutz franca que se lèva.

Jòrgi Rebol manda un agach que va luènh, trop luènh per èsser “recuperable” c los devocioses de tot band an renonciat despuei de temps a lo botar de ginolhons dins sas capèlas:

Mi sòbri
de la raça dei pòrcs sanglièrs
(La vièlha voliá jamai morir, Pròsas)

Jòrgi lo libertari lo cor de sang e d'aur.

Dins una Provença onte los rites de clausura an longtemps justificadas totas las empresas de confiscacion, Rebol es estat un dels sols contemporanèus a marcar lo territori en termes d'endevenidor. Sa mesura e son espèr son los de l'òme levat e coma per totes los eretics sa fe es raïanta e contagiosa.

Preséncia despertada, pesuga de questions e de revelaments, parla pas d'amor, de Tèrra e d'òmes qu'en se donant en plen, ambe coratge e testarditge, lèst a pagar lo prètz fòrt de l'espèr.

Dins lo caminament rocassut de l'escritura e de la pensada troba las acorchas de lo que sap totjorn ont vòl arribar. Es pas la pena de rementar aici coma aquò siaguèt fach (de luenh o de pròche) de parentèla amb los surrealistas o Valéry. Tot es clar a la partença coma a l'arribada e fins al jòc de l'antifراسي. Aquò vòl pas dire que tot siá simple.

Dins tota pojada i a un jutjament critic de l'espaci. Lo de l'escritura de Rebol es eternament conquistat sul silenci o sus l'armast poetic. S'es mostrat plan abans ieu çò que l'òbra d'aqueste poèta porta de novèl. Es per natura fonsament novelària. Es mai que mai unenca. Aquelas pròsas alargan lo *Terraire Nòu* dubèrt en 1937. Son aquelas d'un òme a l'escota d'aquel temps multiple e en dialòg perpetual amb el. Pèças de circumstància d'unes diran, per una part, Rebol es passat mètstre dins lo genre onte mantuns se son copats las dents. Privilègi de grand poèta de segur!

Recebi despuèi un vingtenat d'ans, regularament, de tròces anacronics d' aquel "puzzle" , manescriches o estampats, escambi al còr d' una amistat exigenta d'èsser tot plen frairenala.

Dins los passes de Rebol que me o demandava ai tornat faire sos camins tornant escriure en francés çò que siaguèt pensat en òc. Sabi, ara, d'un biais segur qu'una part de nòstre onor poetic e occitanista se sòna Jòrdi Rebol.

Joan-Maria Petit.

SALINHAC 1930

A Mirèlha Lafont.

De qu'ista encar per ieu
dau Salinhac de l'a 100 ans?
Sa gleiseta quilhada de campana amudida
e l'Ostau de mon sorgèn
l'Ostau afrondat dei Ferauds de ma Maire
en sa mescla
de teulat de pòsts de gipassa.
Chabènça!
M'esperant que de tèmps faguèt lume
un calen es aqui!
Mi fa signau L'aubori
e gai fau tirar devèrs
"La Rouecho enchabanaio"
de Pau Arène d'Enric Ner de Marcèla Drutel
e la Clusa de Durènça
duèrp un talh a Sisteron
que mi rampèla.

- - -

ANAR LUENH SÈMPRE

“L’a que desirança”
Folco de Baroncelli.

Anar luenh sempre
sempre franquir la rega
que barra aquesta arada
e puei aquí durbir lei mans
per derrabar çò que s’aubora.

L’esperit de lònga en trafec
cercar dins lei reboliments
lo pauc tant pichon siegue
que s’encapita lo mai
a l’ardent voler.

E puei mai partir se’n anar
de lònga plegat tèsta aquí
vèrs l’infinit dei causas non sachudas
per destraucar lo clavèu d’aur
que riblarà d’autreis aièrs.

Anem camina jamai alassat
mon pies apassionat
tostèmps boscant
devers ta destinada
qu’es de barbelar.

Anar luenh sempre
sempre franquir la rega
que barra aquesta arada
e puei aquí durbir lei mans
per derrabar çò que s’aubora.

A VALERI BERNARD

en grandmercé de **Lugar**, cònte magic,
afectuosament dedicaçat (Edicions de la
Societat d'Estudis Occitans, Carcassona
1935)

Lo Magician qu'abra una estèla
qu'ambé son gaubi despestèla
de Docelina lo Lugar,

que dins lei vaus ò sus lo sèrre
targa la Masca ò lo Gimèrre
ai jorns de Dieu aurà sa part.

S'arbora pron lo trelutz monde
qu'encuei dejà tant li semonde
la glòria d'una eternitat,

perqué sachèt sa vòtz cantanta
vèrs lei soleus sèmpre montanta
lo pur secrèt de la Beutat.

1935.

- - -

MA TERRA

A Rogier Mounin, de Cuers.

An escalat la mema montanha,
en me balhant l'acompanhada,
e deviáu veire, trebolat,
clafit d'espaci,
l'espectacle finit de mon ancian jovènt.

E portaviam la crotz florida
dei cledats,
e se cantava, romieus,
la granda penitència.

Or, a la cima dei pas,
un grand còp de clartat tombava.

Sinjariá de l'angònia trompanta,
lei vaquí que davalan paurós,
en son tombèu vivènts,
leis adoraies de laidor,
e solet siáu istant,
virat solament vèrs tu,
ò mon brèç,
e mon eternitat.

Cara segonda dau Marrit,
te sabe.

E tu, ò pura!
mon druditge,
t'embrace a ponhadas,
lei mans dubèrtas dins lo vent,
d'un trelutz a l'autre,
testimoni expandit, mecanica de vida,
esplendida rason, immortala,
ma tèrra.

NOSTRE FRAIRE

Per Carles Camproux. 1936.

Mon Fraire dintre la Molonada
unitat d'un grand nombre trepant
que pòu ta mina fresca faire escòrna
sèmpe tirassas mei socits.

Car lei parlaires e sei negòcis
encar t'engranan ambé son foet.

De la lenga e dei sòus t'ensenhan
son lei Mestres
de ton pitre bombut de ton còr redolènt
son lei Mèstres
dins ta Maire e ta Frema e ta Filha
ò Putas!

En drech de sa Morala au nom de son verin
aiçabàs tot comanda obeis
messonja a la Natura
e ta colèra enfanta e per glòria ti gitan
quauca vianda poirida ambé de pan mosit
e ton aspra susor ti la batejan sucre
e l'avalas en santat.

S'aviás lo tèmps de pensada
mai ti mastegan lo morsèu
e t'escupisson sus la cara
car siás tardier per faire escapi
l'esperit t'es defendut
bèstia d'intelligéncia
clavèu d'aur de son Progrès
ròda de sang
MACHINA.

LO CIUNE

au Poëta.

Un cop t'an dich de tocar tèrra
tei desirs benlèu quauque rampèu.

Eras un ciune.

Grand coma l'ièli d'ailà
fugidís dei ventolets
corsejant lo vèrd dei pradas
corriás la calama dau laus
e NARCÍS e lei fremas dei fònts
que jogan ambé lo peu foletin dei satirs
e tot jovènt pivelanta flaüta
e LEDÀ que te voguèt dau bèc deis alas
e deis arpas arrapat
ti portavan sus lo paume de la man.

E l'estrangier deis encontradas
onte te duerbes linde
teniá son còr en ti vesènt
sòmni esquilhat de la vierja blancor.

Ara t'avastas sus la sabla
balin -balan
enfle sus teis enfusts
lo còl desgaubiat
e lo regard en perdicion.

La sanha ambé lo sause
escondon ta vergonha
quand rebalas a la babalà
per tocar lo tropèu cridadís
dau tenament deis aucas.

Eras un ciune.

A GIL

Prega lei dieus de ta montanha
e mai la fada deis estanha
per un amic qu'a pron de lanha
e que l'amor va secutant.

Totara au sortir de la luna
subre lei cimas de l'endrech
pense a son mau que revoluna
balhant lo caud e mai la freg.

O mon amiga novelària
siáu a non plus dins lo malan
sèmpe mi macan leis ensarris
d'una vidassa vau calant.

Fagues pas signe d'un bòn beure
se non m'ofrisses ta vertut
lo biais d'escalar coma l'eure
a l'aubre de ta joventut.

Demandes plus a tei mentastres
que dins tei piadas fan parfum
lo paure secrèt de mon àstre
se lo capitas bèn trop luenh.

Descabestrada vòs t'encórrer
quora voudriáu ti retenir
coma d'evòri per ma torre
onte as bensai vougut venir.

T'ai ensenhat la bèla tasta
aviam toei dos mandat lo let
sola per tu la chança es vasta
e mi faudrà pèdre solet?...

SAUME DEI SÈT ANS

A ma frema

Vaquí lo saume dei sèt ans
au pavalhon que s'abandeira
d'en proa dau bastiment qu'alargaviam
un jorn de bòn de nòstreis oras.

La nau a trimbalat un pauc en tota mar
devèrs l'adrech deis èrsas a ras d'ubac tanbèn
e l'i aguèt de mordènt e l'i aguèt de relambi
e siam escapes fins qu'a uei
e fòrt encara per crèire
que l'astre rèi se levarà per nautrei
deman totei leis endemans
de la man d'ailà dei tomples tòrç.

Recorda-te lo premier viatge
en vista deis estèus
recorda-te lo premier obratge
ambé la flor dau tèmps dubèrta
après l'aiganha dau matin.

Eras en ton calanc
envalonada
e siáu vengut ti dire
de partir totei dos.

Ara tornam per la pensada
vèrs la sosta que t'aparava
que m'esperava
a la baranhada d'espinas
e en subre totei leis expandis
e puei alongats dau mitan
egardaviam lo cèu.

Ara coma ai premiers rampèus
d'aquela pontannada
laisa-te tintorlar per nòstre amor
creissut d'un sagatum.

Puei remandarem nòstreis uelhs per encara sèt ans
e coma d'autrei còps a l'empenta
de la nau navegant
bòrd que parlam la mema lenga
Laissa esquilhar la man que ti vòu tant de bèn.

1946

- - -

FRINÉ

e lo Felibritgi.

Bolegues pas tant leis ancas
Friné va doçament
leis uelhs d'aquest vielhontgi
son rabinats
e ta clartat lei crema encara.

O Friné
tota ma jovènça
monta ambé tu sus lo pontin.

Dins l'Anfiteatre dei Mòrts que ti relucan
e s'as pas paura de sei gèsts marfits
bolegues-ti pas tant leis ancas
va doçament de li donar d'onglons
a sei grafinhaduras.

L'a tròp de vida que lei ponh
per li balhar ton sang.

1946

- - -

ALENAVAS...

Alenavas un bòn dormir
puei l'enrodament d'un monde
en chancèla quasi d'esperar
auborèt dau remembre d'adès
ton sen ambé sa vida au dintre.

1949

- - -

LA SÈRP-VOLANTA

A Loïs Ardissonne, d'Alaud.

Coma se n'èra
Lo fiu qu'es pas d'aram
Un bèu còp petarà
Ont anarà la sèrp-volanta?
Es una comèta mandada
Un jorn de lumièra e de vent
D'aiçabàs peramont pecaire!
Narga lo cieles en ta cabeça
D'ajonc de pega e de papier
E ton tirassa-pampalhetas
Tei vistas sa man lei marca
Aqueu que mena ton govèrn.
D'a cha tròç
Ton còs prim
Volontós dançarèu
Cu lo trena a de gaug
Laiça córrer lo grame ò tiblant
Para leis abrivadas
Mèstre fantasc d'aquelei viravòuts.
E te demandaràn ò sèrp-volanta
Lo pron dau bòn qu'adue
Sensa charpin
Çò que fas en radant.

Avans d'anar jaire ton nèrvi
D'esquina
Manca de larg e d'enuçada
E bensai que la Parca venguèt
Coma lei cambas mi tan chic.

1960

- - -

IMNE A LA FUELHA BLANCA

Per Enric Pourrat d'Ambert.

Piucèla! Nòvia !
lingi batedís,
prim parpalhon,
Pensada!
Ausissi ton còr,
lençòu estaloirat,
e quand, nusa, m'espèras.
Un còp, en la vau de Laga,
tocant Ambert d'Auvèrnha
ambé ta ròda de fortuna,
t'ai vista a ton creissènt,
e de martèus ti bacelant.
L'aiga filava e ti pastava.
Ta carn moissa passada au dralh,
puei si formava
ais eissugants.
Vòstra òbra es dins mei mans,
Pretzfachier de Genèsi,
e meis uelhs fan tres-tres.
Car mon araire es lèst.
A l'estève lo sènti que va fonsar
darrier lo coble que saup
lo perquè de ma lenga.

Oli de saba, remontant, despestelatgi,
Redde arborat, puei traucant rusca,
Ara mi fau laurar
lauron.
E matrimòni fach,
grelharàn lei seguidas.

1960

- - -

EN DAVALANT DEVÈRS COARASA

En davalant devèrs Coarasa
eriam venguts de la Mairís
e laissaviam Rocasparviera
estraviat dins sei recòrds
en davalant de Pèira Cava
passat Mari e mai l'Eusiera
per destrucar d'un vièlh limbèt
sempre vivènt mai sensa coa
lo vertadier d'aqueu racònte
capiteriam que morrejava
tre la paret dau premier barri
de sa vilòta capitala.

En davalant de nòstra autura
cresiàm calar devèrs la bassa
quand s'auborèt lo caireforc
tombant de Graviera a Palhon
qu'ara retipa sensa coa
l'estampadura d'un bestiari
coma un limbèt si tirassant.

Masca ciutat d'un bèu canhard
enregueriam vèrs lo plan d'aut
entre leis autcibrès d'un tèmps
un pòble amic se fasiá fèsta

èra un dimenge de limbèrt
lo regard clin, lei bocas ardèntas
per cobles dansarèus balava
lo sang d'aquela tèrra mascla.

E charreriam dins son parlar
de cabras d'olivas de mèu
de castanhiers e de figuieras
de saumas d'aiga e de restancas
ambé la gent dau solelhant
e badaviam coma limbèrt
davant de prendre d'aquela èrba
per tremontar vèrs Mont-Ponchut.

1962

- - -

GUIU MARTIN

Nos aviás dich l'Òme garcejant sei tresaus ton det mostrant la plaga e l'escòrna èra granda.

Encara
nos disiás lo trepar deis encèndis
e la ròca assermada plantada de cremàs
e la raissa que tomba e lo sistre roigat
e sei grums adarè s'esperdènt que si fondon
e lo Soleu que s'encapa aquí sus
e la secaressa en possa au dralh dau vent
e la Tèrra de manca a nòstrei pès.

E pintavas encar la davalada inchalhènta
de nòstre avaliment.

Un vèspre dau tremont de nòstre ande
au trelutz de ton èime
l'escabòt de companhs que menavas adaut
dau Sant-Pielon de la Ciutat

pojava en sei pensiers
ambé tu visajant que tresplomba
tota negacion
l'ultima rancareda que si pòu confortar
s'avèm ton dire encar s'avèm ton vam tostèmps.

E dau còp restancar leis olieras
davant que tot se'n vague au degolòu
negadis sensa nom.

1963

- - -

ENCUEI

A Pèire Pessemesse per pus tard!

Damisèla sautarèla dançarèla
cabeluda sensa piech
ambé d'uelhs tantei ronds
parpalejanta e tu

Dòna de restoble prèga-dieu
cambarut boteus tiblats
qu'abolegas ton darrier
mi fètz paur.

Autre tèmps per campèstre
de bestiaris coma vautrei
n'ai tenguts dins mei dets
per n'en saupre lei rasons.

Pichòts dejà cochaviam lei grillhets
qu'ambé son ruscle ambé sa crida
ais ermàs s'escondián.

Alor s'escampaviam
E d'una bleta armats lei sortiam de sei traucs
E puei de caitiviá Zo! pecaire

lei cantaires
a nòstrei gàbias fenestrats.

Ara quand ti vesi trepadissa
per carriera
aquò mi rementa ambé mei lunetas
que siáu plus qu'un vièlh grapaud
e voudriáu pas t'escupir
ESTROPADA JOVENTUT
lèsta a mastegar d'un compaire
per son chale lo masclum.

Alòr per ieu Adieu bòta!
e d'encuci lo trablament!

1963

JULIETA D'ISSEL **(1902-1962)**

Era jorn d'una estèla avian dich
au rampèu de Tolon festejavan
e per l'òbra e la fe
comptaviam lei cabeças.

De davant d'un cafè picaviam sus Roqueta
apassionat dejà d'Aparturgatgi vèrd
au teatre de vila la vòlha Esclargonenca
aviá mes a l'aficha la Mirèlha de Crau
e facha abomianida e franca l'Espariat
sorgissiá d'un colàs de sotana.

Mai dau pontin Mirèlha mistralenca
en lauseta s'enaure sus leis alas
dau ciele la vesèm s'enmontar.

Dau pus aut de la capa un erètgi
tèn son còr l'as jamai sachut
caratgi d'un païs vòtz brutlanta
Julieta
aqueu que ti mandèt tres flors
mentre que totei n'avián que de mans
davant ta mòrt miracanta per ta vida d'encuei.

1963

- - -

SOLSTICI DE MON ESTIU

A Antoni Richard, de Tres.

“Onte l'a de gòis l'a d'embrolh!”
De qué m'empacha a ieu pas res
quand lo còr l'es.

Caminant drech lo bofe larg
passat leis Oratòris
d'aquest Camin romieu
ai recampat ma bòria
ara l'i siáu.

Aquí SANT JOAN tot l'an!
Un grand fuec m'alumina encar
e mi mascara un pauc
just çò que fau
per afortir ma cara.

O triple Dieu de tròn de sòrt
meis estrambòrds farigolats
vòlon pas calar
davant çò que brandussa
e fa frenir deis ussas.

Mai acabat lo contentier
basta qu'esternudi
SANT JOAN! alòr mi mudi.
Autier SANT JOAN mi crèisse.
E puei entier
qu'ambé mon Cant
passi la rega en mi mocant.

Onte l'a de gois l'a d'embrolh.

A Antoni Richard, de Tres.

- - -

JOAN-MARIA PETIT SALUT!

Ti vesiaú pa'ncara
ara li siaú
pagan de Dieu!

Respòndi de ieu e de ta cara.
Capolier nòu de tota joventut
nos esmòu ta vigoriá
e masclàs pereu tendre
abolegas lo cendre
de nòstra ansiá de davansier!
Benesit siaú
ambé ta brasa e ta fornada!
Ta fornada? Odeta l'a pastada
de fina flor d'un champ saurenc.
A ton levam, ò cambarada
Ausi mon grum sau.
E puei lei manchas revertegadas
A l'òbra zo! Mete-ti mai
segur que tendràs paraula
per un que signa,
ton Vassau.

A UN MÈSTRE D'ESCOLA

Per C.D.

T'empotilhas Lagremejas Es ton tèmps
E ta vida si naseja per lo trauc d'un fenestron.

A ta gacha d'espectacle mon soleu d'empache
tu lo vies t'escalustrant.

Ton cloquier rèn qu'un cloquier si l'alanda
per miranda d'una gira qu'es mi dies
ô miracle! ton oracle.

A l'Armanac dei Postas tenènt d'a ment ton
canton rèn qu'un canton a l'Armanac
penjat de mòda au recanton d'un membre
segur l'a ton remembre.

Es d'un que Magistre de registre a per ande
una ferula que barrutla zo! ai dets dei
mau parlares cònta-istaires e tanbèn
ta pega dau "signum".

Mai ai bancs de ta lèi de cabeças de
contestas a l'estofada si reviran e
de sei bocas envèrsan
Gambi!

Ai dubèrt l'estra rascla que rasclaràs
Es mon tèmps.

UN DE ZAKINTÒS

A Roland Pecout

Crassós barbut espelhandrat
d'assetat de ta litòcha
nos parlavas bracejant
e l'i compreniam
rèn.

Mai ton uelh de fisança
beluguejava.

Monge? Pòpe? eriam a clastra
dins ta cellula.

D'un tirador pegos tiravas
de cartas postalas per nos lei chabir
puei a gratis de bonbonilhas
e de pichòts vèires a trincar
de raki.

Peravant lei pedác de ta sotana
s'eriam esbarlugats de tresaus
escrinçelats d'icònas coma jamai
a l'aflat dei ciris flambejants
de ton abadiá montanhòla.

A la finida simplàs e riserèu
nos companhères aureolat
de ton paupum.

Ailabàs leis avèsques tieus
endiamentats potènts
oblidós de ton Iscla
cantavan Messa ambé lei Coronèus
matrassant lo Pople gregau.

(En Mar Ionenca)

SILVIANA CANTA...

I

Auba de mon desir
tot me convida a córrer
auba de mon desir
vèrs planas vaus e morres.

Cu's que voudrà m'ausir
vèngue ambé ieu a córrer
cu's que voudrà m'ausir
de la pus nauta torre.

Seuva de mon plesir
quisti ta solombrada
seuva de mon plesir
en ma fusta alargada.

Solaç jamai gausit
un monde entier m'atriva
solaç jamai gausit
siáu libra e mai captiva.

Vèrs tot çò qu'ai causit
un monde entier s'avança
vèrs tot çò qu'ai causit
segrens e benaürança.

Païs amorosit
vaquí mon còr ma quista
païs amorosit
vaquí ma reconquista.

Auba de mon desir
tot me convida a córrer
auba de mon desir
vèrs planas vaus e morres.

II

Un rigau aquest matin
mi venguèt tocar l'aubada
e lei ròsas de l'autin
coma ieu son treboladas.

A ras de sòu que fa mau
blancas-negras tres agaças
fan la figa a mon rigau
basaretan lei gusassas.

Un esquiròu sautarèu
escala de lòng lei ruscas
e remira badarèu
lo tablèu qu'a ieu m'afusca.

Lo colòbre que s'escond
d'una ròca — es pas de dire—
s'enchau bèn d'aquest resson
de meis uelhs de mon aubire.

L'aurelha drecha tot viu
un coniu ambé sa crenta
va lampar capon de Dieu!
a mon rire de joventa.

Quand sorrissi au bestialum
d'un agrat que fa miranda
estrangier de mon chalum
laisa estar çò que m'alanda.

Qu'un critique de mestier
mascare ma cançoneta
lèu se'n vague au contentier
contentar sa facha blea!

III

Lei daufins

A Marselha qu'en mar
vei jogar lei daufins
un bèu còp de vent larg
d'aquita a la perfin.

M'enanarai en mar
cèrca que cercaràs
l'a d'esposcs pron amars
d'aicita a l'autre latz.

Cèrca que cercaràs
segur fòra rasons
mon saut es grandaràs
en bosca d'orizonts.

Segur fòra rason
d'un pòble de la sau
que lei daufins ne'n son
en son relarg reiau

d'un pòble de la sau
que parlan coma gènts
e siblan dins tres sauts autant
que de jovènts

que parlan coma gènts
per charrar tant siá pauc
la lenga d'un sorgènt
qu'es d'eime universau

per charrar tant siá pauc
chausirai un daufin
polit e foligaud
per l'aimar sensa fin!

IV

«Ieu sui Arnaults qu'amas
»l'aura e chaç la lèbre
»ab lo bou e nadi contra
»suberna...»

Arnaud Arnaud mon Arnaudet
escota un pauc ma breçarèla
e quand de bòn seràs grandet
tornes ausir ma breçarèla.

Paire Maire Fraire — es tot un—
au raviment de tei boquetas
bèu rebolet franc sagatum
de ti mirar ti fan boqueta.

Se vòs serai ta cantairitz
coma autre tèmps en nòstrei raras
se vòs serai l' encantairitz
un trobador e sa guitarra.

Mon Mèstre prim l'Arnaud Danieü
ti balharà son pairinatge
mon Mèstre prim e son riu
t'abeuraràn de son caratge.

De que disiá l'Arnaud d'aquí ?
«ieu siáu Arnaud lo vanegaire
»contra sobèrna tèsta aquí
»ai pron tancat lo mieu desaire».

Lo grand Arnaud de qué disiá
bèus uelhs vesents?: «Amassi l'aura».
Lo grand Arnaud si ne'n risiá
deis esperfòrç per çò qu'enaüra.

Mon Arnaudet se ma cançon
trespassa ta pichòta tèsta
un jorn vendrà de la leiçon
de ton pairin e de sa gèsta.

Alòr butant leis empachiers
tant coma Arnaud bèla provida
trionfaràs deis empachiers
mon Arnaudet tota ta vida.

1972

V

A Antòni Richard

La Libertat

La Libertat non se demanda
ela se pren res la comanda
la Libertat.

La Libertat mon Cambarada
la pòs ajónher a grands cambadas
de libertat.

La Libertat pica a ta pòrta
escota-la vai-te'n per òrta
en libertat.

La Libertat es sus l'autura
nos fai senhau ò joventura
d'Amiguetat.

La Libertat es una diva
que nòstra lenga renadiva
fa tressautar.

La Libertat tornem a rèire
la batajèron nòstrei Rèires:
Fraternitat.

La Libertat es una sòrga
que fa calar dins sei messòrgas
de gènts d'ailà!

La Libertat sa barretina
coma ton sang es cremesina
dins lei combats.

Ta Libertat pòrta chabènça
Occitanista de Provènça
conquista la.

1972

- - -

Lei Camisards

A Robèrt Lafont

Camisards de la nòva mena
que trepaviatz dins lo desèrt
recampatz-vos dau sang qu'avena
lo drapèu roge de l'espèr.

Roge es lo sang dei quatre regas
sus fons de tèrra e de soleu
ai quatre vènts qu'eu si bolega
rebutarem totei lei fleus.

Un lume ven deis escondudas
(nos an pron quichat lo gavalh)
eretges nòus a la perduda
cridatz son nom e mai bèn mai.

D'ausir nòstrei cants libertaris
lei Capoliers—mèstres felons —
(siam plus d'esclaus dintre sei barris)
ara se'n van de reculons.

Sei tamborins, sei musiquetas
que nos tenián toeis agrovats
encuei que la castanha peta
escafem-lei lo ponh levat.

Era per nautres tot aiganha
(e nos copavan lo siblet)
l'avèm traucada la baranha
que grafinhava nòstre drech.

Es tèmps de castanhar —Aganta! —
siam lei tenènts d'un «Mes de Mai»
e desligant nòstrei gargantas
s'emplanarem mai que jamai.

Roge es lo sang dei quatre regas
sus fons de tèrra e de soleu
ai quatre vènts qu'eu se bolega
rebutarem totei lei fleus.

1972

- - -

D'UNA TRESENA FELENA DEI CAMPS ROS

Que nos “assoste, ela”,
la de Martina e de Bernard,
e mete en jòia, Verginela,
nòstrei butadas de testards!

A la crosada dei dralhòlas,
— caminan pas totei pariers —
fague nosar la gènta dròlla,
lo riban de nostrei Frairiás.

1974

- - -

DIANA NEIRA

A Gabrièl e Nanto Deleuil.

De quant de morenetas
de Sant Victor a Montserrat
venerablas e miraclantas
de gleisetas romanas
en palais catedrau
nostre poble l'es pregant?

Occitans e catolics
nòstra fe n'a pas falit!

En raras d'Auvèrnha e Forés
per flors de brossa e fruchs d'arèlas
ai daverat Pèira-sus-Auta
la Montanha
ont sorgènta enneblat
tau recòrd.

Sus lei pendís avau per combas
dins sei jaças estivenças
la rufa raça d'OC juravan
«Diana nèira»
la diva d'un tèmps jamai escarfat.

Aquí
dison lei cresèires d'antan
s'auborava d'efèct arocassit
un Tèmple
a la Diana basanada
e si la miran encara
cu saup benfasènta
e mai de tencha diabolica!

Ti sorti de l'escur tancada
sòrre d'Apolon
TU

ò nòstra-Diana
tremudada deliura
filha ò pas tan filha
de tan d'autars
que davalas negreta
ambé tei sagetas e ton arquet.

- - -

CANIGÓ

A Josèp Homs.

Au recòrd d'en Pau CASALS
un mieu Novembre ai tocat PRADAS
que si sovèn
per ti gitar autisme e regalant
CANIGÓ
mon remembre de la man d'ailà
deis Oras.

Era una nucch dei Ramblas de 1933...

Au "Liceo" de BARCELONA
s'amassaviam per t'ausir
e ti veire companhar
Imperator violoncejaire
CASALS
tres cents cantaires e musicants
de la IX° de BEETHOVEN.

Mai ton pontin s'amuda.
S'instala un long espais.
E la Sala comola e barbelanta
dètz cops si surlèva
Menaire d'armonia e de "germanitat"
per auriolar ton Triomfle

Encuei dins l'Autonada
e de Tet ribejant
ma pensada t'escala
Amic ennevat
Avi blanquejant e segur
CANIGÓ
per que mi digues
s'ailabàs de LLOBREGAT
lei cadenas s'esclapan
dau Pòble demièg lei pòbles
de Pau CASALS.

1976

SANT BAQUI

A l'Enric Imoucha

Ai solombradas fresqueirosas
d'un riu s'alargant
v'es
sensa crotz ni campana
ton Ermitòri abandonat.

Una bastida ti conforta.
Lo meinatgier dau bèn
dins ta nau encar nauta e fonsa
amolona
tot lo palhum d'un riche tenament.

Ai pojat devèrs JOCAS
que s'ajoca entre barris e castèu.

Unei memèis d'assetons d'un canhard
mi bretonejan
que siás tu
LO SANT BAQUI
ropa traucada e pron quilhat

parier dau Manequin-Pis de Brussèla
sus d'aquela fònt regolant
de clarum parladis.

A! ta man fada
se podiá dau bornèu
faire rajar aurra que d'aiga
LO VIN d'un dieu
roge dau sang de nòstrei venas.

Dau mens un còp de l'an
e vendémias complidas
aicí ti fan fier a brand
Patron d'un Païs
pichon sant terradorenc
per oblidar l'esposcadura de batisme
e de verai
ti sonar
LO GRAND BÀCUS.

1976

- - -

AU MAS DE RETIRÀS

E per Teresa d'Urzo

L'a cinquanta ans d'aquò
veniás atravalit
pintrar de ferramentas
sus d'un chantier que menavi
d'un bastiment de la Vila
carriera Montgrand a Marselha.

E ma tèsta e mon èime devinat
de Libertari
jamai oblidèt lo regard
arrapat e fons que l'as encara
de TON JOVÉNT.

D'aigas de nivas de soleus
mesclats d'aubas marridas
tanbèn de jorns falits prigonds

- Roge... de sera bèu tèmps espera
an passat subre nòstrei cabeças
ara floridas coma leis ametliers
de tei printèmps baucencs

Encara ti vaqui Mèstre mediterranenc
ANTÒNI SERRA
navegant d'iscla en iscla
a tocar tèrra
de la Sardenha de ta Maire
a ton Mas escondut d'Entre-Concas
ais Aupilhas.

- - -

TI VAQUÍ

còr dubèrt
mi recebre ambé tei pincèus e tei tèlas
en ton camin larg d'immensitat.

E de quand m'entornèri
dau lindau de ton ART
TU, la man dins la man de
TA COMPANHA
que pintra ela d'esculturaus acòrdis
— alòr pensi a sei Nativitats supèrbas —
VOS VEGUÈRI
pareu armoniós
per sèmpre barbelant d'afeccion.

9 de mai de 76

- - -

MARCÈU ESQUIEU

L'as agantat l'OLT que serpenteja
e poiriá s'escapar
sensa ta Gèsta que s'emplana e mestreja

Adaut PÈIRA-AGUDA s'aigreja
e ti l'ai capitat.

De tenir l'aiga que seriá de manca
cambas solidas e cap au vent
as auborat la grand restanca
per abeurar lo tèmps que vèn.

E siblas un aire de conquista
a travèrs regas vanegant tau
lo Lauraire qu'esperavan mei vistas
entre socas prunas d'ente e fromentau.

29-08-76

- - -

JESUS FREUD MARX

e lo Cantic dei Cantics qu'en ebrèu li dien "Sir hassirim".
A Joèu Meffre de Seguret.

Nosautrei totei tant que siam
portam l'estèla jauna.

De la Trinitat d'aquí subre
coma podriam si n'en derrabar?

Lei vents bofan dau levant
e nos fau sarrar tot levame
que creissirà la pasta au pestrin.

A ieu s'endevèn l'aureta
deis envams de Salomon lo rèi que
m'an dich
l'an tanbèn copat lo pecolh.

Salomon l'ufanos
lo cantaire enmascant
de redolenteis alenadas
sens oblidar sa Glèisa Prima
e son grand prefachier
Mèstre Hiram.

L'adusènt ieu bastissèire
mei còps de tibra e ma basana
e mai n'en siegui pas!

Vira que viraràn
d'acòrdi ò pas d'acòrdi
nosautrei totei tant que siam
portam l'estèla jauna.

- - -

LO SARCOFAGE

A Dòna Josèp d'Arbaud

Ou! Lei tripetas de Barjòu
Sant Marcèu Sant Marcèu
a pè cauquet vague de li trepar.

La Musica de la Marina de Tolon
fa sautar tot un pòple en raviment.

Marins Fabre atrencat coma
«lo Fifraire» de Manet
davança lo passa-carriera
e fan tripet-pelòri
lei bravadaires
la podra peta la gènt tressautan.

Sant Marcèu en bust pintat de nòu
ambé sei uelhs de bòga
reluca enebriat
en trantalhant sus d'un balhard
portat per de masclàs.

Sus la grand plaça de Barjou
que l'i senhoreja
un grandmercé a Martin Bidouré
aqueu que Beltrame n'en canta
sa mort dos còps a de rèng
per aver vougut nos salvar de Badinguet...

Sus la plaça maja de Barjòu
de bochiers carrats de marmitons faròts
toteis en tòcas blancas
ambé sei longs cotèus sei culhiers de saussitge
tot de vira-l'aste d'un cremant rostidor
esperan de chaplar lo Buòu de Sant Marcèu
lo Buòu de benaïrança.

De cotria d'aqueste tarabast
au «Campo-Santo» de Barjòu
un balanç d'auciprès — parlant retenguts
breçan la solituda fiera
d'estrofas vogudas sus d'un naut
SARCOFAGE
parier d'aquelei deis Aliscamps d'Arle.

Au caireforc de quatre dralhas
de l'enclaus
es aiçò lo cròs de Josèp d'Arbaud
dins l'oblidança quasi
ambé sa crida.

E davant dau frejau e son dire
ambedós
despuelhats simples e solennes
POËTA GRAND D'ARBAUD
siáu vengut sens mutar
mi tancar solet e de pron.

LA COMTESSA

A Pèire Millet, Aurenja.

Sabi ieu una Comtessa...
qu'es de sang rebolissèn
en beutat coma en autessa...
meis amors li van creissèn.

A l'escabor d'una placeta
sus d'un pesquier florit
la vaquí freja e neta
ambé son jónher mau complit.

L'Ome d'escaupre
que l'engimbrèt
sensa saupre
tanbèn li defautèt
seis uelhs son nas e mai alabra
la popa de sei labras.

Pasmens ma Comtessa de Dia
alongada de ton Rimbaud
campaneja lo matau
qu'encara s'engarilha
de vòstre parlar

cambas d'aicí cambas d'ailà.

Parpalejant ais ecós dau Glandàs
qu'ailabàs
tremonta
mandi una crida promta
per que rebombigan respelits
dins lei cervèlas
Comtessa bèla
lei jorns falits.

14 d'agost de 1976

ISMAËL GIRARD

“CARA DUBÈRTA CÒR BATÈNT”

Un dissabte d’una mesada d’aquest an
- l’endeman èri devèrs
Bruguièras e l’Acamp I.E.O.—
campanejavi au 11 de la Crotz Baranhon.

Lo Màger Doctor-ès-resurreccion
que tant faguèt miracle
èra aquí cara dubèrta
en son pivèu d’OC.

A la paret dau membre
clafidas d’afeccion
d’Aigas-fòrtas de Valèri Bernard—
lo nostre—
e per Delfin Dario (1898-1976)
Arrapan nòstreis remembres
e si disèm nòstreis espèrs.

Pica l’òra de la despartida.

Lo Mèstre còr batènt
a pas menuts mi companha
per sautar dins mon bus
e si digueriám: a bèn lèu...

Lo 7 d’octobre de 1976

- - -

CARLES D'EIGALIERAS

A Teresa Galtier.

As la man fada
de teis aujòus d'aperailà.

M'es estat dich que
dins la cort de ton escòla
garissiás dau tocar lei pitoets
d'un mau de dènts ò de sei gibas
e secavas boniàs son plorum.

Emmascatgi ?... Aquò's físic!...
Caminavas.

Un vèspre venguères m'atobar
au 15 de Riba-Nòva de dabàs
l'obrador de VALÈRI BERNARD
la casqueta a la man
prim crentós novelari
ambé ton uscle de Caraco.

Para la man!

T'adralhèri devèrs leis Aigas-Vivas
d'un que voliá de bèn a nòstra Joventut
nòstre Marsyas fraire grand de l'Autre
espelhat tot viu per aver devinat
lo secrèt d'Apollon.

Caminères.

Ara que siam madurs... nòstrei recòrdas
- TU d'abonde dins lei piadas
d'un Banastonier valabregan
qu'aquò es ta planeta—
nos lei semondes a canastèlas.

SALUT!
barutlaire de còr abomianit
que t'aplanas un còp de mai a mon lindau
e mi traises fervorós
ta capelada.

- - -

LA TOSCA

A Lucian Gaillard

L'agantas dins lei vistas
de ton Peinier
aquela Trenca dau Cengle
de Venturi
en d'un Estanh eissugat
per lei Templiers ?

Es en terraire Rossetenc
ambé—luec dich a la seguida—
la Tosca de la Rèina Joana
aquela Puta reiala
qu'istorièt nòstrei relargs
e de son calinhum
un Papa d'Avinhon.

Afierman qu'un còp pas mai
venguèt au nòstre
la cauda Napolitana
regolanta dau sang d'un crime.

Quet bèn faguèt aici ?
A boudre dison leis Istorians.
Mai lo Pòble va pas cercar
lo viech de l'ai per seis explicas:
una Rèina es un present de Dieu.

Tanbèn per dogenas de ròdols de fònts
de pònts de castèus leis an vouguts
de la Rèina Joana.

Caireforc
Trenca Monifla Tosca moeissa
Juvèrd Dralha dubèrta
qu'enfantèt ma fatòrga d'encuei?

- - -

A ANDRIVA-PAULA & ROBERT LAFONT

CARDABELA ton estèla
empegada per vòstrei mans
tre l'entrada
de monte siatz demorant
aculís lei galimands.

Es per nosautrei l'acabada
d'una fornada
de menhirs de dolmens e d'avencs
dins LARZAC e lo bofe de son vent.

Siam comols pereu d'unei glaris
de rocàs sembra-barris
e nai castèus.

E vos atrovam?... degun!
- pestèu ferrolh e cadaula—
Mai lei trevans an paraula
e siatz aquí fantaumejant!

Lo 30 de mai de 1977.

- - -

L'ARONDA

A Luciana Porte-Marrou

Dindoleta m'amiga
que nisas d'un teulat
carriera Francés-Jouve
en Capitala comtadina
ti tocarai l'aubada.

Una aronda dison lei peçugats
fa pas lo pes
per anonciar la Primavera
mai sason dicha ti vesèm respelir
ambé teís alargadas.

Ras-de-sòu que siam ara
badam ton enauçada.

N'en fas de vira-vòuts
e tanbèn d'envejós
qu'auràn jamai teís alas.

Lampa! monta ! monta!
ti laisses pas calar
emplana-ti per viure testarda
e per nos requincar
de totei tei Printèmps.

1977

- - -

ANITA - FELIP DEI GARDY

De París de Bordèu dau Clapàs
quintei tròns nos petan sus la tèsta?
Felip ti vas encogordar?..
Perdon Excusa es ansin que
nòstres Ancians
batejavan... lei matrimònis.

ANITA-FELIP vòstre assaber d'oïl
lo recebèri Mai siáu plus familhier
d'aquesta parladura!

Alòr mi la faguèri revirar en anglés
e de l'anglés en òc Aquí mi vèn
tocar lo còr.

Vòstre bèu 4 d'agost m'atrovarà
en raras de Provença
passat lo Galibier
a mi pausar lo sang!..
E d'aquest amontanhatgi
galòi... e solemne
m'auborarei per vos senhar!

ANITA Vas seguir un poèta de tria
e l'afeccion pregonda que n'en ai
ti l'adusi a brand
Viva vautreï!

D'ARA D'ARA AU VIANÉS

de l'Espigolier Moriesenc

T'ensovènes Enfant d'Alari Sivanet
de quand a cha quatre escalavas
meis escaliers dau Baloard dei Damas
e pas mai desalenat
demandavas a ma Maire:
"Onte es Rebol?"

Aviás dètz-e-sèt ans
e tota una regalida montava ambé ta joventut.

Escapant de Sant-Carles mi veniás contar
ton afeccion per Deleuil per Guastalla
e ton biais d'Artista tapat dins de lençòus
a la mòda antica
dins una tragedia grèca au Teatre de Gèma
dins la Valèia de Sant-Pòns.

Un autre còp mi vesi devistant
un personagi apessamentit secrèt
manant son atalatgi de davant ieu
sus lo quitran que m'afogava
vèrs ton Mas dei "Coussou".

Bregida e lei tieus fagueriatz cachiera
a l'Estrangier de pròchi...
E charreriam tot de l'òng de la nuech
O poèta d'encuei
e de tostèmps
prigond.

Ambé perailalin nos pretocant
leis èimes embessonats de Joan de la Vaulonga
e d'Amy Sylvel.

SENS ADIEU...

Per Antòni RICHARD
1900 -1978

Eras mon davancier m'as avançat
dau Camin de Sant Joan au Camin de Sant Jaque.

D'adaut de l'Estelam a ton costat
garda-mi la plaça.

Arribarai
ambé ma barretina escarlatina
—Parier de Calendau! -
per encara charrar ambé TU
dei Tieus de tei Amics leiaus
e d'aquest pendis de l'Auripa
qu'alargavas de ton Saber
Mèstre
per l'endrudir.

Dejà d'abàs en plana de Lar
de pron parlan de ta despartida:
“A perir tot entier que serviria de nàisser?”

T'adurrai
de mei Restancas que pairinejaves
de rosas assauvagidas
per embaimar nòstrei prepaus.

E puei... esperarem leis autrei.

Tres, Agost de 1978

- - -

LO BOTANISTA

De ton brèç gardanenc a l'Auripa
que m'acipa
FLOR PLANTA
n'an per TU ges de secrèts
e nos espanta
ton paraulis escrèt.

D'Aquest TERRAU
n'en prènes una ponhada
ta man si duèrp a sa largada
si va capita universau.

Puei de rebombida
atròvas que MISTRAL per un còp ambé TU trebuquèt
dins LO TRESOR a la seguida
de nòstrei mots qu'eu recampèt.

Ansin ton Nom:
“DE L'OEIL Gabriel” qu'en aia
nos lo tancas de bòn causa veraia
“DE L'EUSE” — quercus ilex”, ambé seis aglans
pas mai! subran.

31-01-1979

ROBUR

Per Marcèu Carrières

Aubre gigant t'ai vist au sòu.

Rove magdalanenc d'antan
siás mort e lei romieus que t'adusián
la flor de seis espèrs macats
an perdut son oracle.

Alòr lei filhas manca de calinhaires
ambé de fremas estèrlas portant sa crotz
ti cridavan de tant li prusissiá.

Rauba sautada ventre porgit
camba motlant a ta rusca s agropan
e la potonan e mai grafinhe
fins qu'a tant que ton poder li balhe
çò quc deu davalat que de tu.

Mai de còps encar lei dieus s'enganan
a luega d'un galant a la filha fas fiera
d'un galhard sauva-raça e la mau adobada
li vènes un òme autre que sieu.

Aubre gigant t'ai vist au sòu.

Sostaràs plus ni mai la jovènça pelegra
de quora a ton entorn fasián sei castelets
tres calhaus recaptats e l'autre per dessus
deltà dau femelam e lo det congreaire.

Rove tombat qu'arrapavas de luenh
meis uelhs son aquí
lo monde en sa carn frenissènta
de lònga si fendascla e sèmpe l'es mestier
d'aubres druds.

MAX-FELIP DELAVOUE

L'auga e la sau dau clar de Bèrra
tòrnan mi veire après trenta ans...
Siás tu ambé la lònca espèra
mi leis aduses de tei mans.

Vènes a l'intrada dei Tèrras
una Fònt raja au Baile-Vèrd
e lei Fraires de la costièra
regardan montar lei uelhs pèrs

de ta frescor que requinquilha
car son fuelhum nos vèn tocar
sus l'aspra dralha que s'esquilha
vèrs lei soleus qu'avèm cauçats!

- - -

LA VIÈLHA VOLIÁ JAMAI MORIR...

“Elan multiple de l’homme
qui veut être et s’affirme
pour le mouvement de
la pensée vigilante.”
Andrée-Paule LAFONT.

... que totjorn n’apreniá.
Aviáu fach mon pron davant
de mi cabussar onte fau.
E vaquí que mi cabussan. Cadun
segon sei bregas ò sei cervèlas
va m’espelgant tirant cadun
la part que li revèn.

D’unei mi fan escòrna
per sei saussas
de leis aver traïts
que m’aurián trenat
de lauriers plen lo suc!

Deis Amics s’apond lo chapotatgi
ò fan la bèba, m’espelucant
aquelei que l’i veson pus aut...

Mai dins lei batudas de totei
ieu mi sobri de la raça
dei pòrcs-sengliers.

Au Zoo de Lòngchamp que
l’i menavi meis enfants
tostèmps s’aplantaviam badant
lo ferum dei solitaris.

Fòra de son cledat mi lei sonjavi
furnant trepadís corrènts
dei Mauras e de Venturi a Leberon
sa tufa au vent

laubre-dènt risènta
boniàs
mai: niflat lo dangier
alòr de sei narras
faire fuec de tot bòsc!

E mi vesiaú.

- - -

MONT VENTURI

A Carles Bremond de Puei-Lobier.

Gigant Ami
ti tancas universau
en totei lei Museons
dau Monde
ambé l'engèni dau pur Sestian
PAU CEZANNE
que son pincèu acolorit
enaurèt ton autura ventada
e la sacrèt!
“Montagne de Sainte-Victoire”.

Un aigle s'emplana amont.

Ai ausit la masca
de ton Garagai
e chaspat leis uòus arocassits
de tei Dinsaures.

Dau relambi de Sant-Antonin
“L'UNTINOS” d'Antòni RICHARD
ai capitat tot drech
au pendis de l'AURIPA de Tres
ma sosta
de tres restancas ferigoladas.

LO BÈL ESTIU

Adonc, vaicí lo bèl estiu. Abrandada, l'ama,
d'una volada sauta ai crestencs e la sòm es una
melica d'abelhas mòrtas.

Tocant de l'ostau, una confinha,
l'ombra.

Perailà, .mestreja un desèrt e lo silenci,
dins sa torre, parier dau muezzin
clama:

«Dieu es grand», Un gau aleja,
—Lo Levant ò lo Ponènt—
E l'ombra prosternada si tencha d'un tremont
d'incendi.

Es aquò, la vida, calor d' atrocitat e
de meravilha.
E l'escampas, come un rocàs perlejant laissa
anar la fònt
dau Tèmps.

Quau, sus la rota, vendrà cridar
— JOAN! —

Se lei pas s'aplantan, es que la caminairitz
se desalena.

A corregut sensa relambi
fins qu'au jorn d'aqueste
e mi vaicí sasit
palaficat entre l'estiu e l'estiu.

(Asatacion de Jean Malrieu)

LA PLANETA DEI MACACAS

Per Joan Journot.

Corrètz-l'i es un país de consumir tre ara
Es a mand de vòstra talent
Ah! quinte bèu país lo Marròc!
Ouarzazate! Ah! de sei cigonhas tutelaras qu'aliscan sei bècs au croset de seis
alas
Quitatz vòstrei burèus vòstrei fremas e vòstreis enfants.
Venètz lèu v'embarrar de barbelats dins de ghettos onte au soleu secan de
tripalhas
Venètz empegar vòstrei rostons ai barris de Zagora
Anatz lei recobrar a Marrakech-la-roja
laissatz ivernar vòstrei recòrds
e recampatz de presentei nevrosas
Ponchatz vòstre det amont dau cèu
Derrabatz un tròç dau soleu de nòstre sota-desvelopament
Vòstre despoder si multiplicarà còu trencat de mementa
e vòstra nuech encra expandirà
sei parets d'une seguida d'esgots
D'aise dei BICOTS!
tot d'arpians pudènts
pòdon vos derrabar lei cervèlas
lei carcinar e vos lei semondre
sus d'un plat de tèrra amudida.

(Ausissètz puslèu una vòtz outra):

Lo Club Méditerranée es vòstre salut
Ambient a la Francesa garantit exigít reemborsat
Escambarlatz de dromadaris
vòstre balanç capitarà
viradís vòstre ruscle
vòstrei bocas si durbiràn per apostilhar
tombadas e plorum

De matin empassatz un chicolon de sang maugrabin per
descafeinar vòstre racisme
A vòstrei amics porgissètz vòstra memòria tatoada
carta postala de benaurança en alumini
ressòn escur de vòstra clòsca d'enterrament

E puei Zo! mandatz-vos un Arabi un pauc ferom
mai bèn montat qué?
Sexe en dolilha de carn desrasigada
istarà pendolat au cròc de vòstra cap vergonhós
Podretz plus l'embandir que fantaumejarà
de fotre vos gisclarà l'umiliacion e lo viòl a plen de nas
Ferits vos esquicharetz amolonats sota d'aubres aprivadat
devinaretz l'estelam se dissodre dins vòstrei
sòmis de bòn
La fèbre montarà escupiretz de sang
subre vòstrei polits sentiments
de caronhas vos crucifiràn
a l'ombra du merveilleux soleil du club
maméditerranée.

(Asatacion TAHAR BEN JELLOUN)

- - -

SEGON ALBERTO BAEZA FLORES, CHILIAN

I

INTIMETAT MATINIERA

A l'ombrina lèima
d'un jove matin
m'as mostrat que lusís
ton premier peu blanc.

N'en vouguènt galejar
toun èime si càmbia seriós
amb un regard d'autreis oras
esmarrat dins un recòrd festier.

Mi siáu pensat qu'aqueste peu
d'aur carcinat
mon passat cu va saup ti l'aviá
porgit senza mai.

E lo nais d'una lagrema t'a facha
encar mai bèla
parier de l'aiganha que perleja
sus la ròsa.

«Provincia de amor», 1948-1950

II

LEI PRESONIERS

Lo portau crenilhant s'es dubèrt
boca badanta dins la nuech.
Davalèron.
Eran de joventut amb encara dins
sa vòtz
lo Printèmps,
e la flama d'una regalida au dintre
Degun supliquèt Plovinejava
senza relambi.
La carriera s'auriolava coma d'una
flor
privada de son sang.
Leis esperavan ambé seis aisinis leis
arpas
d'assasins
lei bòtas policieras.
Lei foets petavan bèn tant que de
còps de fusius.

Lei tuèrts la plueja non decessavan
dins lo sagan neblós.
De planhums una crida bacelava la
paret.
Una man de fèrre quichava una
garganta
per tostèmps.
S'amoçavan lei vòtz a la perfin
de sesterranhs moisses.

Quora parpalejèron leis estèlas
La vergonha èra au còr de la nuech.

«Resucitado del inferno» 1942-1962

III

FRATERNITAT

La dolor ensenha la fraternitat
d'aquestei lagremas qu'aujan pas
lagremejar
per pudor ò per silènci
Avèm de fraires e de sòrres
que parlan pas nòstra lenga
mai que son sang carrela nòstrei
questions memament.
Nòstrei patiments fuguèron
crucificats au sègle
dei cosmonautas victoriós. Eran montats per conversar ambé lei simbèus
deis espais milenaris.
Mai nosautrei isteriam dins lo
vent
d'un folitgi
e de crimes.
Eran montats per veire de pròchi
la cara
de Dieu.

Mai nosautrei isteriam dins lo
muditgi
dei martirs
ambé lo sang qu'avena ais ultimei
galariás
de l'Ome,
fins que siegan butadas lei pòrtas
de la tèrra.
Tot çò que sofrís e tomba ailà
aicí e ara
es un troç de nosautrei.
Mai sabèm un mot en subre dau
martiri:
Esperança.

Papelas en el viento - 1961-1965

